

SLÅTTE- MUSIKK i Steinkjer

Steinkjer kommunale musikkskole

SPAREBANKEN
MIDT-NORGE

støtter kulturlivet

Når det gjelder Musikk:

***Hos oss får du sikkert
alt du forventer***

kontakt bare

RING 077 61 299

STEINKJER

SLÅTTEMUSIKK I STEINKJER

Gløtt fra tradisjonsmusikken
i Innherred
og dagens musikkopplæring

Ved Per Asbjørn Hegdahl

Steinkjer kommunale musikkskole 1990

Forord

Da det ble bestemt at en gruppe fra Steinkjer kommunale musikk-skole skulle forberede en gjenvisitt til den estniske folkedansgruppen som gjestet Steinkjer i 1989, ble det også bestemt at vi skulle satse på å kunne vise noen norske folkedanser, og å framføre slåttemusikk fra vårt eget distrikt. Da fant vi at det nok finnes mange slåtter fra Steinkjerdistriktet som er skrevet på noter, men noen samlet oversikt og biografisk materiale om spillemenn og slåttekomponister har vi ikke funnet. I dette heftet er det samlet en del stoff, men det skulle vært lagt ned et grundigere arbeid for å få samlet opplysninger om den rike slåttetradisjonen som er knyttet til Steinkjer og distriktet rundt. Noe stoff finnes det, men det skulle vært samlet og bearbeidet. Og ikke minst viktig: De som fremdeles lever og kan huske tilbake til de gamle spillemennene må få meddelt sin viten videre før det er for sent.

Dette heftet gir seg ikke ut for gi noen fullstendig oversikt. Det er blitt til i en forholdsvis kort og hektisk periode, men vi håper at dette heftet skal bidra til å kaste litt lys over en tradisjon som var meget levende i dette distriktet, at det skal bidra til å øke interesse for den lokale slåttemusikken, og at det skal inspirere noen til å gå videre med å samle stoff til en bredere oversikt, vi vet at det er mye å ta fatt i.

Steinkjer, april 1990

Per Asbjørn Hegdahl

Blank page with faint markings.

Slåttemusikken i Steinkjerdistriktet

Ved Per Asbjørn Hegdahl

Det er ikke skrevet så mye om slåttemusikken i selve Steinkjer, og det jeg har funnet i lokalhistoriske bygdebøker er, artikler av forfattere som har skrevet om ting de husker av egne opplevelser, eller de refererer til muntlig overlevering. Det blir derfor vanskelig å danne seg noe pålitelig bilde av hva som er røtter til den gamle slåttemusikken som finnes her.

Vi vet sikkert at det har vært drevet militærøvelser i Steinkjer fra midten av 16-hundretallet, og at det har vært fast ekserserplass her siden først på 17-hundretallet. Med militæret fulgte hornmusikk, og den ble også brukt som dansemusikk. Det fantes tyske hefter med arrangementer av danser som vals, reinlender, polka osv. Dette har utvilsomt vært med på å prege den lokale musikken. Min far hadde tre onkler som spilte mye sammen de første tiårene på dette hundreåret, og besetningen var 2 fioliner og cello. Han kan huske at de hadde flere tyske notehefter med arrangementer av dansemusikk for strykerbesetning, bl. a. noen de kalte for "Dresnerheftene". Dette kan kanskje forklare at slåttene fra dette området synes å være mer i slekt med tysk tradisjon enn med folkemusikktradisjonen i andre deler av vårt eget land.

1800-tallet

Jon R. Moen har skrevet et kapittel om "Song og musikk i Sparbu" i bygdebok for Sparbu og Ogdal. Han nevner at det ikke var så enkelt å være bygdespillemann på 17-18-hundretallet. Da hadde vi en ordning med statsmusikanter som hadde kongelig privilegium på å spille i bryllup og andre tilstelninger. Nærmeste statsmusikant her i distriktet var imidlertid i Trondheim, og for å rekke over alle oppdrag i distriktene, måtte han leie musikere som han selv sørget for å lønne. Han nevner Johan Daniel Berlin som var statsmusikant i Trondheim fra 1737 til 1787, og han hadde ansatt Marcus Grundt på Inderøy til å spille for seg i Innherred. Dette var en streng herre som stevnet mange spillemenn for retten fordi de hadde "gått ham i næringa" og tatt fra ham spilleoppdrag. Men statsmusikantenes monopol ble tatt bort i 1830-40-årene, og da var det lokale spillemenn

som begynte å utmerke seg. Og mesterspillemannen framfor alle var Thomas Fosnes i Beitstad. Han var født i 1813, og han ble det store forbilde for mange spillemenn i distriktet.

Bryllups- musikken

På bygdene var det først og fremst når det var bryllup at det ble spørsmål om dansemusikk. Og i bygdeboka for Sparbu og Ogdal, skriver Arne Kjesbu spesielt om bryllupsmusikken. Det er fiolinen som har vært mest brukt, først var det en enkelt spillemann, men etter hvert ble det vanlig med to. Da spilte gjerne den ene melodi, mens den andre "sekonderte" d.v.s. laget andrestemmer eller etterslag som ble improvisert etter hvert. Senere kom også cello i bruk, og i enkelte tilfelle kontrabass, og nå begynner det å bli en fulltonende dansemusikk. Da det ble stiftet ungdomslag som bygde forsamlingshus, ble det også kjøpt piano til husene, og da ble det også etter hvert tatt med i musikken. Men her kommer Kjesbu med et hjertesukk: Denne musikken har måttet vike plassen for trekkspillet og gitaren, og det er et trist kapittel at den slekta som vokser opp i dag ser ut til å sette liten pris på fiolinmusikk. Vi får bare tilføye at om han hadde levd i dag, så hadde han kanskje ikke behøvd å så fullt så mørkt på det.

Spillemenn

I Beitstad bodde Thomas Fosnes (f. 1813), og han er nevnt som mesteren og forbildet for spillemennene i distriktet. Han tok også imot elever, og Jon R. Moen skriver at det var spillemenn fra Sparbu som reiste og fikk undervisning hos ham. Og Sparbu hadde mange flinke spillemenn på den tiden. Av de best kjente er "Langligutan". Johannes (f.1828) og Raffel (f.1832) spilte fiolin, og Andreas (f.1838) spilte cello. De var de mest brukte spillemennene på den tiden, og de spilte rundt omkring i hele Innherred. Raffel Langli fikk en sønn, Ole R. Langli (f.1881), og han var kjent som en fiolinist langt utover det vanlige. Han har laget mange fine slåtter, og den som kanskje er best kjent, er Signevalsen, og den har musikkskolens orkester på sitt repertoar. Det er mange spillemenn fra Sparbu som kunne vært nevnt, men vi nøyer oss med å ta med Hilmar Holm (f. 1885) som har skrevet en polsdans som orkesteret spiller.

I Steinkjer bodde det en spillemann som het Andreas Skjønborg. Han var født på plassen Skjønborg under Midjo gård i 1830. Vår kilde er igjen Arne Kjesbu i Bygdebok for Sparbu og Ogdal, og han skriver:

Han var kjent som ein sers god fiolinspelemann, og spela i eit utall brudlaup i bygdene kring Steinkjer. Han hadde 4 søner som alle vart spelemenn. Det var Mortinus, Karl, Arnt og Ole. Dei 3 eldste reiste til Amerika, og serleg Mortinus dreiv mykje som spelemann der borte også. Han dana m.a. ein kvartett der, saman med sine 3 barn, 2 søner og ei dotter.

En trio som besto av Karl, Arnt og Ole, spillte mye i bryllup. Besetningen var 1. og 2. fiolin og cello, og

de holdt det gående til Karl og Arnt fant ut at de skulle følge etter den eldste broren, og dro til Amerika. Ole Skjønberg var utdannet militærmusiker ved Brigademusikken i Trondheim, og han var i mange år hornblåser i militærmusikken på Sannan.

En søstersønn av Andreas Skjønberg var Jakob Skjefte. Han var både spillemann og instrumentmaker. Han samarbeidet bl.a. med Christian Taraldsen som laget de nå så berømte Steinkjerpositivene. Skjefte var ekspert på å slå inn de stiftene som laget melodien. De slåttene som ble "slått inn" var ofte dansemelodier fra Steinkjerdistriktet, kundene var utenlandske "positivhalere" som farten rundt i hele Europa. På denne måten kunne musikken som ble komponert i Steinkjer bli spredt for et internasjonalt publikum.

Fløytemusikk

I Musikkskolens orkester har vi med fløyter. Vi har lagt inn fløytstemmer i arrangementene i tillegg til to fiolinstemmer og en cellostemme. Det er derfor artig å lese det Arne Kjesbu skriver om Johannes Kolås, født i Kolåsen i 1815. Han spilte til dans på fløyte.

"Auksjonane samla som regel mykje folk, det var eit høve for folk til å møtast, og vart nok rekna som litt av ei folkeforlystelse. Og Johannes Kolås møtte og ofte på auksjonane, og hadde fløyta med seg. Så vart det auksjonsdans med fløytespel. Han hadde ein eigen måte å føra seg på under spelinga. Han sat helst på ein langbenk om det var høve til det, og under spelinga sat han aldri roleg, nei han flytta seg frå den eine enden av benken til den andre, og så tilbake igjen, villig vekk"

Når vi har blandet fløytetoner inn i den gamle dansemusikken, så er altså dette ikke noe nytt.

Slåttemusikk og noter

Mange av de gamle spillmennene kunne ikke noter. Derfor er mange av de gamle slåttene ført videre ved at de er spilt etter hukommelsen og overlevert på samme måte videre, "på øret". Dette medfører at det kan være mange varianter av samme melodi. En av de få utgivelsene av slåttesamlinger fra dette distriktet er samlet av Albert Moen fra Henning. Jeg kan huske da heftet kom ut, så fikk det mye kritikk av de lokale spillemennene, og: "Deinn slåtten e da itt son!" var reaksjonen som gikk igjen. Jeg kan også huske at dersom det var to spillemenn som diskuterte slåtter i "Moenheftet", så kunne de være enige om at det som sto i heftet var feil, men de hadde hver sin versjon av hva som var "riktig".

Men det var mange som kunne noter, og som gjorde nedtegnelser av slåtter. En av dem var Anton E. Henning, og han skal vi oppholde oss litt nærmere ved.

Anton E. Henning

Om Anton E. Henning skriver Arne Kjesbu i bygdebok for Sparbu og Ogdal:

Han var fødd på garden Øystre Henning i 1873. Han var nærmare 40 år då han flytta til Ogdal, og her vart han gift med Anna Skillegrindbakken. Dei overtok da denne garden. I yngre år dreiv han mykje som spelemann i heimbygda.

Videre skriver Kjesbu:

Henning hadde samla og skrive ned ei mengd med gamle slåttar, som etter at han døydde er overteke av brorsonen Erling Henning. Anton E. Henning døydde litt over 82 år gamal.

Erling Henning var også spillemann, og om ham skriver Arne Kjesbu:

Han har spela fiolin sidan han var nesten berre gutongen. Han er god til å spela 2.-fiolin.

Yngstemann i musikkskolens orkester er 10 år, og altså "berre gutongen" i dag. Han heter Erling Skaufel, og er oppkalt etter Erling Henning, som er hans morfar. Han følger tradisjonen i familien, og spiller fiolin, og han liker å spille slåtter.

Den samlingen med gamle slåtter som Arne Kjesbu nevner i Ogdalsboka, har vi fått låne av Erling's onkel, Even Henning, som har den i dag. Den inneholder 271 slåtter som er nøyaktig nedskrevet. Boka er et meget verdifult klenodium, og vi er glad for at vi har fått låne den, og at vi har fått tillatelse til å gjengi noen av sidene. Vi tar med tittelbladet og et par av sidene som viser de nøyaktig oppteegnede notene. Slåttene er fortløpende nummerert, og den siste har, som alt nevnt, nummer 271.

Vi har valgt forsiden av Anton Henning's notebok til forside på dette heftet. Når vi åpner noteboka, ser vi på innsiden av permen at den er påbegynt "den 12 te Desember 1894" og at han har planlagt bruke den til å notere danser og koraler. På de neste sidene gjengies noen sider fra Anton Hennings notebok.

Januar

Dodebog til hører mig

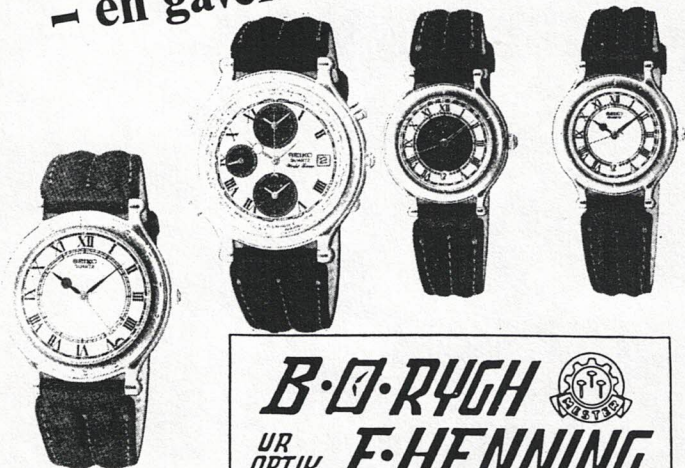
Anton Elvengen Hennings

den 17de December 1894

for Danjer og for Rosaler

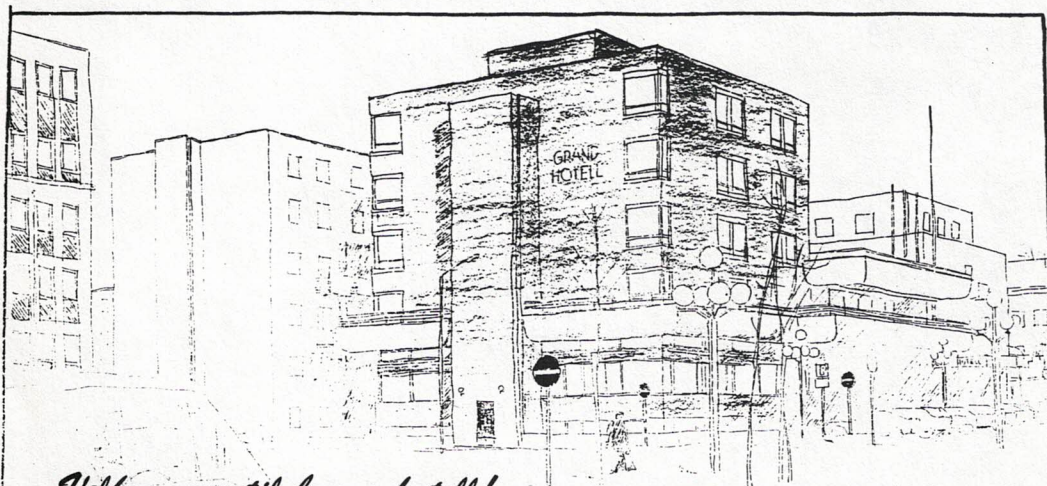
SEIKO

- en gaveidé for alle!

B. Ø. RYGH
 UR
 OPTIK **E. HENNING**

Ogndalsvegen 11 - 7700 Steinkjer

Velkommen til byens hotell!

VI HAR: Restaurant/Nattklubb
 Mat- og vinstue
 Selskapsrom

SPØR OSS OG VI TAR OSS AV DITT ARRANGEMENT!

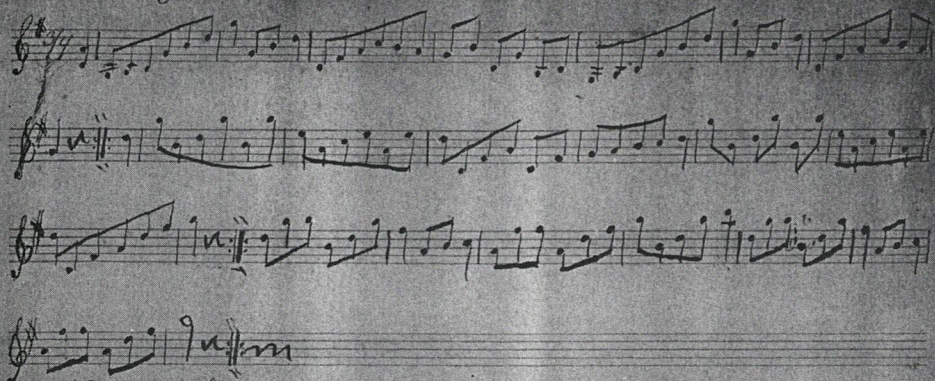
INTER NOR
 Grand Hotell
 Steinkjer

Tel 077 64 700

No. 1.

Vals

L. Violin

No. 2. Vals

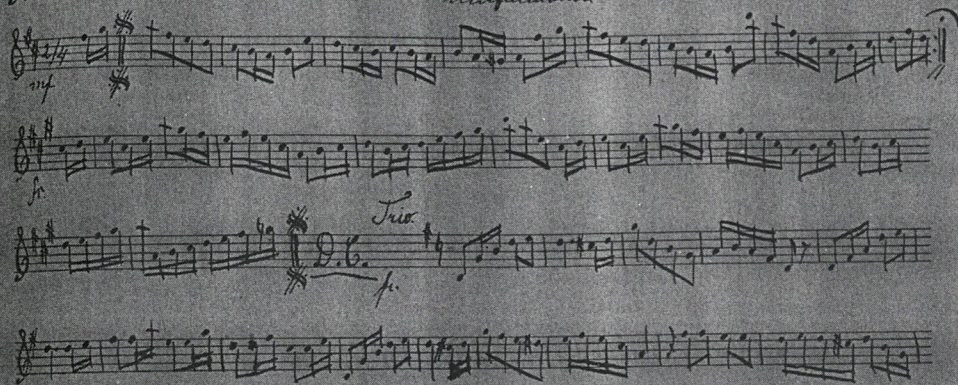

No. 3. Polka Marcetta

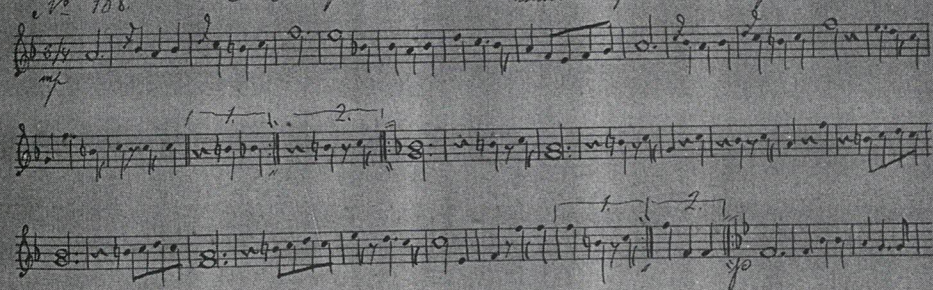

Boka bærer preg av at den har vært flittig brukt i de nesten hundre år den har eksistert, og det er naturlig nok de første sidene som er mest slitt.

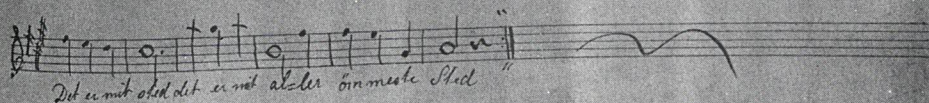
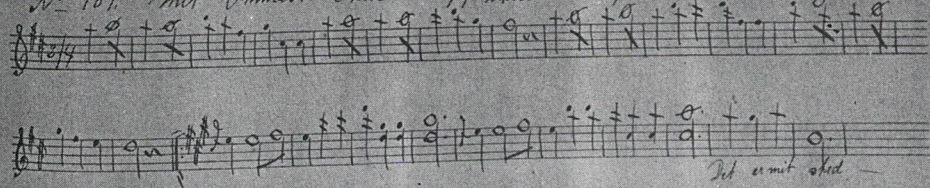
No 187. Fra Rihnen - Ringlender

No 188. I Høgenotunden. Vals af Thorskrup.

No 189. Mit Ænneste Sted. Trippelvals af Karl Møller

I boka finnes det flere melodier som kan være skrevet av etter tyske noter, og som vi ser her, No 187 er en "Ringlender - Fra Rihnen"

N° 239

Eidsellsdags-Ringluder

af O. P. Laugli

Handwritten musical score for "Eidsellsdags-Ringluder" by O. P. Laugli. The score consists of six staves of music in 4/4 time. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and includes first and second endings. The piece concludes with a double bar line and the word "Ende".

N° 240.

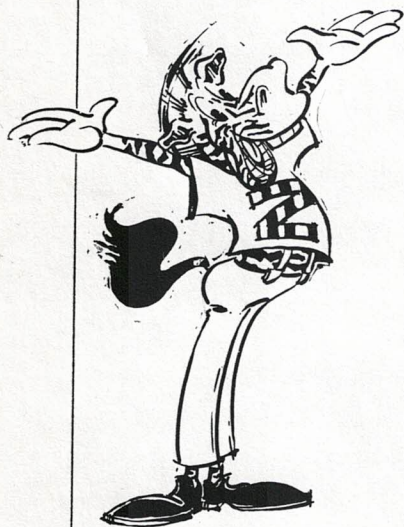
Paa balkonen

Wals

af O. P. Laugli

Handwritten musical score for "Paa balkonen" by O. P. Laugli. The score consists of six staves of music in 2/4 time. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and includes first and second endings. The piece concludes with a double bar line and a wavy line.

De fleste av slåttene mangler angivelse av komponist, men mot slutten av boka er opprinnelsen til slåttene også notert.

ZEBRA Shopping senter

30 SPESIALFORRETNINGER
UNDER ETT TAK!

Gratis

☐ PARKERINGSBUS	☐ DAGBINGO
☐ CAFÉ & KONDITORI	☐ APOTEK
☐ MINIBANK	☐ VINMONOPOL

En fargerik og levende by!

MELK - din naturlige kalsiumkilde

 Trøndelag Meieri

AVDELING STEINKJER - TLF. 077/61 655

Etterkrigstida

I etterkrigstida var det trekkspillet som dominerte i dansemusikken. Det er denne perioden Arne Kjesbu tenker på når han kommer med sitt hjertesukk om at interessen for fiolinmusikk er så liten. Dessuten var det den amerikanske jazzpregede dansemusikken som var mest populær. Men de gamle slåttene sto fremdeles på repertoaret, og det var enkelte grupper som også hadde med fiolin. Jarle Skard spilte fiolin på dansefester i en gruppe sammen med sønnen Reidar i de første etterkrigsårene. Olav Strindmo var en ung fiolinist som først hadde en trio, og senere en kvartett sammen med trekkspilleren Rolf Strandvik. Disse gruppene spilte både de nye slagerne og de gamle slåttene.

Olav Strindmo's foreldre, Oscar og Ellen Anna, var mye etterspurt til bryllupsmusikk. De var meget allsidige, og de behersket også de lokale slåttene. En annen duo som spilte i et utall av bryllup, var Hilmar Alek-sandersen og Sturla Haldås. Haldås spilte både piano og trekkspill.

Spelemanns- lag

Når det gjelder å ta vare på den lokale slåttemusikken, så må Spelmannslagene nevnes. Aktiviteten og oppslutningen har vært varierende, men noen ildsjeler har stått på hele tiden. Primus motor i Inntrøndelag spelemannslag etter krigen var Helge Dillan fra Frol. Han var opptatt av å bevare slåttene fra distriktet og å holde spillemannstradisjonen i hevd. Av steinkjerfolk som har vært aktive i dette miljøet må vi nevne Arvid Egge og Ole Reitan. Ole Reitan har også vært aktiv dansemusiker i andre sammenhenger.

Det har imidlertid vært vanskelig med rekrutteringen på fiolin, og dermed har det også vært perioder med liten aktivitet i spelmannslaget, og det opprinnelige Inntrøndelag spelemannslag er nå gått inn, men det er noen av medlemmene som fremdeles er aktive, og de er gått inn i andre spelmannslag og spiller der.

Forretningen med det store utvalg

M. SCHEI

Sko- og Manufakturforretning Eftf.

7700 STEINKJER

'N Hilmar er den eneste av spillemennene fra Steinkjer som det går an å slå opp i leksikon og finne noe om. Og for steinkjerfolk er det unødvendig å tilføye at det selvfølgelig er 'n Hilmar Alexander det er snakk om.

Og i første bind av Cappelens musikkleksikon kan du lese dette om ham:

"Alexander, Hilmar, norsk felespilmann fra Steinkjer (f.1903). Tradisjon fra hele Inn-Trøndelag, og etter faren, som kjente Fant-Karl- og Fel-Jakup-tradisjonen. Som syvåring ble A. kjent med mesterdanseren og hardingfelespilleren Olav Torshaug, og har senere på hardingfela spilt slåtter han har lært seg av omreisende spillemenn (S.B.Osa, T.Maurstad o.a.) og etter gramofonplater. Han deltok i kappleik som 12-åring, men har senere vært mest aktiv i det lokale miljøet, der han lever av spelmansyrket. De senere årene har han spilt mye sammen med Petter Andreas Røstads kvartett.

A. regnes i dag blant våre fremste og mest slåttekunnige felespilmenn, og har gjort tallrike innspillinger for NRK (radio og fjernsyn), samt gramfoninnspillinger av slåtter og gammeldans (også sammen med P.A.Røstads kvartett). I 1973 fikk A. Kongens fortjenestemedalje for sin innsats for norsk folkemusikk".

Men det som det ikke står, er at 'n Hilmar selv er et levende leksikon som vet alt som er å vite om slåtte-musikk og musikere. Det skulle vært interessant å se på innsida av skallen hans, hvor han har arkivert alle melodiene han kan. Det er i alle fall sikkert, det finnes et helt utrolig antall lagret der inne.

Hilmar lever i beste velgående, og alt han har opplevet i et fargerikt musikerliv, ville ikke fått plass om han så la beslag på alle bindene av Cappelens Musikkleksikon. Så det er ingen grunn til å sette seg med leksikon, det er mye bedre å avlegge ham et besøk og la ham fortelle selv.

Hos Hilmar blir du alltid godt mottatt, han liker godt å slå av en prat, og han er full av historier, som han er flink til å fortelle. Og han husker godt bakover i tiden. Det vi er interessert i å høre, er det han husker om de gamle spillemennene i Steinkjer, og vi spør først etter Johan Fornes.

- Ja, jeg gikk og lærte hos han og, men jeg gikk først hos 'n Gotaas, og skulle lære noter. Men jeg var litt for humoristisk - han hadde sånne geberder, og da jeg kom dit og fikk se ham, så det var vanskelig å holde seg i skinnet. Han sa, at no ska vi begynn me nå som heite skala. No sett du fenger'n her og så stryk du med buen - - Nei bøtterde - du kainn da herre, du! Og så satte han seg til pianoet, og så spilte vi gammelslåtter. 'N far ville at jeg skulle lære noter, så han skar meg en fin notestol, og Gotaas prøvde å forklare meg. Han pekte på buen og viste meg 2/4 og 3/8 og spurte "Forstår du herre no?" - men jeg skjønnte ingen ting, og det ble så jeg sluttet.

Men så sa 'n far at jeg måtte gå te 'n Johan. Og han skrev opp en vals - 3/4 takt - og så spilte han førstestemmen og jeg andrestemmen - eller omvendt. Og så tellet vi 1 - 2 - 3 - 1 - 2 - 3 - Jeg gikk en hel vinter og framover våren hos 'n Johan. Han skrev opp to slåtter til meg, men de er kommet bort - men jeg har dem her, sier han og peker på hodet.

I. O. G. T.
Losjernes Basar
 i Goodtemplarikalet
 aapnes
 Søndag den 9. ds kl. 8 Em.
 PROGRAM:
 Sang
 av Fru Brendsbolm, T.hjem.
 Hardangerviolinisten
Aleksandersen.
 Skuespill:
 „Hr. Sakføreren“
 Paroe i 1 Akt av Wiere-Jensen.
 Orkestermusik! Restauranten!
 OBS. Værdifulde gjesstande.
 Tombola.
 Entre: Voksne 0.25, Barn 0.15

Og hodet fungerer fremdeles godt, det finnes knapt hans make til å assosiere. Typisk Hilmar var det når han fortalte om en spillemannskollega han nyss hadde besøkt: Hainn kainn mang slåtta, men det bli itt reint åt'n lenger, så no må 'n te å pass sæ fer Bellona!

Jeg skulle gå hos 'n Lønset også, og han skulle lære meg noe kunstnerisk, men det forsto jeg ikke noe av. Han skulle lære meg noter, og han snakket om mellomrom og hovedmellomrom og hovedlinjer. Jeg kan ikke så mye i dag heller om noter og hovedmellomrom, så det er noen mellomrom i utdannelsen min der.

Spilte du noen gang sammen med Oskar Nonstad? Nei, men han er gudfaren min. Jeg spilte ikke sammen med han, men jeg har lært en del slåtter av han. Den fiolinen han brukte var et godt instrument, og den ble solgt på aksjon for noen år

Har du husket alt?

Endelig! Kofferten er pakket og ferien står for døren. Har du husket å alliere deg med naboen? En full postkasse betyr fritt fram for innbruddstyver. Sørg for at plenen klippes mens du er borte. Og ha minst mulig verdier i huset. Hvorfor ikke leie en bankboks i ferien?

Har du Gjensidige Helårs Reiseforsikring i tillegg, er du godt dekket mot uhell på reisen også. God ferie!

GJENSIDIGE
Midt-Norge

Oskar Nonstad

anlagt da han var liten og skulle på spilletime. Sin humoristiske sans har han bevart opp gjennom livet, selv om det langt fra har vært bare medgang hele veien. Han har et rikt arkiv av slåtter i hodet, men han er like god til å huske historier og vitser. Det skal bare et stikkord til, så har han en historie klar, og han forteller sine historier med stort talent. Jeg fristes til å gjengi en av dem -

Det va en kar som va innom hos en kompis, og kjerringa til denne kompisen hadde så kjempemesige bryster. Han kunne ikke dy seg for å spørre vennen hvorfor kjerringa hans ikke brukte brystholder for å holde litt styr alt stellet. Da svarte vennen: Nei, du skjønne det, vess a bruke brøstholder, så bli a så besætt rønkåt i maska!

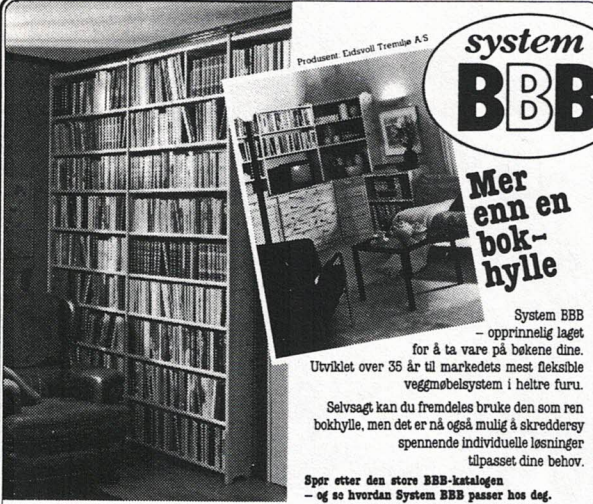
Hilmar har blitt mye heder til del. I leksikon kunne vi lese at han har fått Kongens fortjenestemedalje, men men det står ikke at han også har fått Torkjel Haugerudmedaljen og Noregs Ungdomslags Feleknappen i gull. Og han har fått kulturpris både av Nord-Trøndelag fylke og av Steinkjer kommune. Nå har han omtrent samtidig fått henvendelse fra to forskjellige institusjoner som vil innstifte Hilmar Alexandersens spillemannspris. Det vil bli en verdig hedersbevisning til de som utmerker seg og fører den tradisjonen videre som Hilmar står for.

siden. Den gikk for 1100 kroner, men jeg hadde ikke penger, så den havnet i Beitstad.

Hilmar har innrammet en liten annonse fra 1916. Han var da 12 år gammel, og han spilte på en tilstelning i Steinkjer losjelokale der Oskar Nonstad også spilte. Det som i annonsen betegnes som "Orkestermusikk" var Nonstads kapell og det han fikk høre da, gjorde sterkt inntrykk, forteller han.

En spillemann fra Sør-Beitstad som het Martin Kalvøyen har laget mange slåtter. Hilmar var bare 8 - 9 år da Martin reiste til Amerika. Nå har Hilmar kontakt med datteren, som nå er 76 år gammel og bosatt i Amerika. Men Hilmar har hatt besøk av henne, og da hadde hun med seg en 12-strengers gitar, og de spilte slåttene etter faren hennes "berre så det dura", forteller han.

Hilmar fortalte at det var plagsomt å være for humoristisk

Produsent: Exdsvoll Tremåle A/S

**system
BBB**

**Mer
enn en
bok-
hylle**

System BBB
- opprinnelig laget
for å ta vare på bøkene dine.
Utviklet over 35 år til markedets mest fleksible
veggmøbelsystem i heltre furu.

Selvsagt kan du fremdeles bruke den som ren
bokhylle, men det er nå også mulig å skreddersy
spennende individuelle løsninger
tilpasset dine behov.

Sjekk etter den store BBB-katalogen
- og se hvordan System BBB passer hos deg.

Steinkjer * Libris
Kongensgt. 28 STEINKJER

- Bygg
- Trelast
- Interier

GIPLING

**Din
BYGG
MAKKER**

Butikk · Lager · Kontor · Industrivegen 2, 7700 Steinkjer, Tlf. 077 61133

Musikere og slåttekomponister i Steinkjer

av Arne Hegdahl

Carl Gotaas

Rundt århundreskiftet var det mange dyktige musikere og spillemenn i Steinkjer. Carl Gotaas var en av de eldste. Han var fra Verdal. Sin utdannelse fikk han i Oslo ved kavaleriets musikksskole. Han tok også undervisning i fiolin, og han hadde jobb som kafe-musiker når tjenesten i militærmusikken ga anledning til det.

Han kom til Steinkjer i ung alder, ble gift med en steinkjerdame, Inga Skratås, og de bosatte seg i Steinkjer. Han var ansatt som musiker ved kavaleriets bataljon på Rinnleiret, og hadde dessuten tilsynet med kavaleriets brakke på Sannan, "Teltburet".

Han var en meget benyttet fiolinpedagog i Steinkjer, og hadde elever både fra byen og fra distriktene omkring. Det var således mange som fikk sin lærdom i fiolinspill hos Carl Gotaas.

Han deltok meget aktivt i musikklivet i byen. Da "Guttemusikken" startet i 1922, ble han korpsets dirigent. Etter noen år ble guttene for gamle til å delta i Guttemusikken, og de bestemte seg til å danne et ungdomskorps. De ba Gotaas om å fortsette som dirigent, og det gjorde han til han måtte trekke seg av helsemessige grunner.

For å aktivisere sine elever startet Gotaas et ungdomsorkester. Foruten fiolinelevne fikk han med fløyte, klarinett, cello, kontrabass og piano. Orkesteret besto da av 15 musikere., og våren 1920 hadde det sin første konsert i Steinkjer Festlokale. Det var god oppslutning av publikum, og konserten ble meget vellykket. Dessverre ble det med bare den ene konserten, for de aktive var i en alder da de reiste fra byen for skole og yrkesutdanning.

Gotaas hadde en stor produksjon av dansemelodier, og mange av disse brukes fremdeles av spillemenn i Steinkjerdistriktet.

Gullsmed
MONSTAD

Svein Jarlsgt. 1
 STEINKJER

NTEbutikk

Kvalitetsutstyr for
 god musikkgjengivelse fra

GRUNDIG JVC

PHILIPS

STIKK INNOM FOR EN DEMONSTRASJON!

AVDELING STEINKJER

Trygghet ved kjøp og service. Avdelinger over hele fylket

NORD-TRØNDELAG E-VERK

Johan Fornes

Johan Fornes var fra Stod. Han vokste opp i en musikalsk familie der interessen for musikk var stor. De fleste av familiemedlemmene var aktive utøvere i fiolinspill. Johan var den mest aktive, og han var ansett som en spesielt dyktig spillemann. Han hadde en sjelden fin buføring som gjorde hans spill både lett og elegant. Men det var ikke bare i fiolinspill han var i særklasse, han hadde en stor produksjon av gode dansemelodier. Det som særpreget hans dansemelodier var at de krevde en god spillemann både hva angikk buføring og teknikk. Han skrev også en konsertvals som ble arrangert for stort orkester. Han kom i ung alder til Steinkjer, hvor han fra første stund ble aktivt med i byens musikkliv. Han var bl.a. fast medlem i Carl Gotaas' underholdningsensemble.

Brødrene Nonstad

Brødrene Nonstad var i mange år aktive i byens musikkliv. Oskar, som var den eldste, fikk sin utdanning hos kapellmester Dahl i Trondhjem. Det ble han som ble læremester for de to yngre brødrene, Johan (fiolin) og Otto (cello). De spilte meget sammen med John T Kokaas, som spilte piano. Denne kvartetten hadde til stadighet oppdrag med musikk til underholdning og dans. Oskar reiste tidlig fra byen og ble bosatt i Trondhjem, hvor han fikk ansettelse som fiolinist i kinoen "Biografteateret".

I Steinkjer fortsatte Johan og Otto, og sammen med Ellen Anna Langlie (Strindmo) var de ansatt som faste musikere i den kommunale kino. Det ble Kari Grøtte som overtok pianospillet da Ellen Anna Langlie giftet seg.

Brødrene Nonstad, ovenfra Otto, Johan, Oscar og Nils Nils var ikke spillemann, men en aktiv sanger.

Johan Nonstad var også en meget god og interessert slåttespillemann, og han har skrevet mange gode danseslåtter.

Carl Lønseth

Carl Lønseth var en meget dyktig fiolinist. Han hadde fått sin utdanning i Oslo hos Gustav Lange, utgiveren av Lange's fiolinskole, som på den tid var ansett som den fremste fiolinpedagog i landet.

Carl Lønseth var spesielt interessert i kammermusikk, og i mange år spilte han strykekvartett sammen med Gustav Kristiansen, 2. fiolin, Johan Nonstad, bratsj og

Otto Nonstad, cello. De spilte mest for egen interesse og fornøyelse, men assisterte også ved konserter.

Kammermusikk fikk han også dyrke sammen med en datter, Liv, og en datterdatter, Guri, som begge var meget flinke pianistinner. På sine eldre dager spilte han meget sammen med Kari Grøtte, piano, og Arne Hegdahl, cello. I yngre år var han en meget benyttet fiolinpedagog.

Johan Kirknes

Johan Kirknes var oppvokst på Lerkehaug. I tidlig alder viste han spesielt gode anlegg som fiolinist. Han fikk sin første undervisning hos Carl Lønseth. Senere ble det tur til Oslo hvor han ble elev hos Ingebrikt Haaland, som den gang var den beste pedagog. To år senere besøkte han atter Haaland. Etter sitt siste besøk i Oslo, startet han en konsertturne. Første konsert var i Hommelvik, og så gikk det slag i slag helt til Mosjøen. Han hadde assistanse av pianistinnen frk. Nylander fra Trondheim. Etter denne konsertturneen ble det til at han startet som fiolinpedagog i Steinkjer. Han hadde også senere konserter ved enkelte anledninger, og han var bl. a. solist med Inntrøndelag Symfoniorkester. På sine eldre dager laget han en mengde dansemelodier. Disse skrev han ut på noter, som han solgte.

Sigurd Reitan

Sigurd Reitan var født på Inderøy, sønn av den kjente spillemann Ole Reitan. Han begynte i meget ung alder å spille på fester sammen med sin far. Han var en meget allsidig og dyktig fiolinist. Han spilte sammen med pianisten Ments Folden. De var alltid opptatt som festspillemenn, og det hendte at de spilte hver dag i flere uker. Sigurd fortalte at de en vinter fra jul og utover ikke så dagslys på 3 uker. De spilte om nettene og sov om dagen. De var også meget benyttet som bryllupsmusikere. Sigurd fortalte selv at han hadde spillt i mer enn 300 bryllup.

Oscar Strindmo

Fra tyveårene og utover var Oscar Strindmo en av de mest benyttede musikere i Steinkjer-distriktet. Han var en meget solid og allsidig musiker. Han fikk sin utdanning hos Johan Kirknes. Han ble meget benyttet som fest- og underholdningsmusiker. Hans trio, som foruten ham selv på fiolin, bestod av hans kone, Ellen Anna, og Arne Hegdahl på henholdsvis piano og cello, spilte sammen i mer enn 40 år. Han hadde en

egen strykekvartett som var i aktivitet i 4 år. Det ble gitt flere konserter, bl.a. sammen med Steinkjer Mannsangforening. Med seg i kvartetten hadde han Otto Hegle, 2. fiolin, Edvard Fornes, bratsj og Arne Hegdahl, cello.

Oscar Strindmo var en meget benyttet pedagog. Han var konsertmester i Steinkjer Orkesterforening fra starten i 1925, og overtok senere dirigentpinnen etter Gustav Kristiansen. Dette orkesteret ligger nå nede, men det besto så lenge at det feiret 50-årsjubileum. Da Inntrøndelag Symfoniorkester ble stiftet i 1945, var han den første konsertmester, og den stillingen hadde han helt til han av helsemessige grunner måtte slutte med aktiv musisering.

Otto Hegle

Otto Hegle vokste opp i Steinkjer. Han begynte å spille fiolin i 11-årsalderen, og han var elev hos Carl Gotaas. I 14-årsalderen ble han aktivt med i en kvartett som ble satt i gang av Gotaas. De som var med, var Hermann Kne og Otto Hegle, fiolin, Sturla Gotaas, bratsj og Arne Hegdahl cello. Otto Hegle var en god og solid fiolinist. Han var med fra starten i Steinkjer Orkesterforening, og han var orkesterets første formann. Han var også medlem av Inntrøndelag Symfoniorkester. Han var med i Strindmos strykekvartett så lenge den var aktiv. Otto Hegle dyrket musikken til han var langt opp i 80-årene.

Jarle Skard

Jarle Skard var født i Malm, men kom i meget ung alder til Steinkjer. Han begynte tidlig å spille fiolin, og da han senere kom til Oslo, fikk han undervisning ved Kristiania musikk-skole. Mens han var i hovedstaden hadde han ansettelse som kafemusiker i Frimurerlogen. Etter at han kom tilbake til Steinkjer ble han aktivt med i byens musikk-liv, og han var en meget benyttet fest- og underholdningsmusiker. Skard's trio var innarbeidet som et begrep i Steinkjer, så det var kanskje ikke så rart, det som fortelles, at en gang Jarle Skard skulle underholde, ble han presentert på følgende måte: Nå får vi musikk av Skards trio, som består av Jarle Skard og Olli Nonstad. For at det med rette skulle kunne kalles Skards trio, måtte det imidlertid også med en cello, og bak den satt Arne Hegdahl. Etter krigen spillte Skard mye i en kvartett sammen med sønnen Reidar.

Aasmund Hagen

Aasmund Hagen var født og oppvokst på Byafossen. Han begynte tidlig å spille fiolin, og fikk sin første undervisning hos Carl Gotaas. Han var med i Gotaas' ungdomsorkester, Steinkjer orkesterforening og Inntrøndelag symfoniorkester. Han var en allsidig musiker og ble mye benyttet, også som dirigent. Han var i mange år dirigent for Steinkjer arbeiderkor og Steinkjer damekor.

Musikkopplæringen i Steinkjer

Per Asbjørn Hegdahl

Musikkopplæringen i Steinkjer har vært drevet av private musikk lærere og av de frivillige musikkorganisasjonene. Vi har hatt pianolærere som har lagt ned et stort arbeid, de har undervist et utrolig antall barn opp gjennom tiden. Noen av dem har ikke hatt noen form for formell kompetanse, mens andre har hatt klaverpedagogisk utdanning fra konservatoriet i Oslo. Blåsere og strykere har fått sin opplæring innenfor de forskjellige korps og orkestere, skolekorpsene har rekruttert voksenkorpsene og symfoniorkestrene med blåsere, og strykeorkestrene har hatt egne opplegg med opplæring for unge strykere. Over alt har det vært stor interesse for å få barna i gang med å lære seg å spille på et instrument, og det har ført til at det etter hvert er blitt skrikende mangel på instruktører. Man har innsett at oppgaven med å undervise barn i musikk er så stor og viktig at det er nødvendig med kommunale musikk skoler som kan ha kvalifiserte pedagoger.

Steinkjer kommunale musikk skole

Av rektor Stein Harald Lorentzen

Historikk

Musikk skolen kom i gang høsten 1985 med meget forsiktig aktivitet:

- 33,5 undervisningstimer pr. uke,
- opplæring på strykeinstrument, fløyte og piano;
- 87 elever.

På de fem årene som har gått har aktiviteten økt til (vår -90):

- 160 undervisningstimer pr. uke, og
- opplæring i musikkbarnehage, ballett, flere blåseinstrument og piano;
- tilsammen over 500 elever.

Fra høst 1989 ble ei gruppe distriktsmusikere tilknyttet vår skole.

Aktivitet

Gjennom disse fem år har musikkskolen markert seg i flere sammenhenger;

- skolekonserter	- samspilluker
- spelemannsmønstring	- De unges musikkveld
- institusjonsbesøk	- regionalt ungdomsorkester
- Inntrønd.Symf.Ork.	- eget orkester
- aspirantorkester	- huskonserter
- jule- og vårkonsserter	- musikkskoleuke

Våre elever opptrer dessuten i svært mange sammenhenger, både enkeltvis og i grupper, korps og orkester.

Vi mener derfor at musikkskolen er blitt en markant institusjon i kommunens skole- og kulturliv.

Hovedekvarteret ligger i "gammelgymnaset", eller "Blåbygget" ved siden av Steinkjer skole, men vi har lærere spredt rundt på de fleste skoler i kommunen.

Plan

For tiden (vår 1990) er en plan for musikkskolen under behandling.

De langsiktige mål er at musikkskolen skal være et redskap for Steinkjer kommune

- innen hovedsatsningsområdet BARNES OPPVEKSTVILKAR,
- for å utvikle sang- og musikklivet i hele kommunen,
- for at kommunen skal utvikle seg som inn-trøndersk tyngdepunkt innen sang, musikk og ballett,
- ved å medvirke til videreutvikling av kommunen som serviceorganisasjon.

For å oppfylle disse målene må vi utvikle musikkskolen til en

- åpen skole, dvs. en musikkskole som kan gi opplæring til dem som ønsker det på de vanligste instrument, i sang, musikkbarnehage og ballett.

Innen 6 år vil vi da ha ei kommunal musikkskole

- med 900 elevplasser,
- med 330 undervisningstimer pr. uke,
- med base i Dampsaga Kultursenter.

FILMEN DIN BØR DU LEVERE HOS OSS.

VI BRUKER ET PROFESJONELT STORLABORATORIUM
FOR KVALITETENS SKYLD.

*GARANTIKOPIER: Du betaler bare for de bildene du vil ha.
RABATT: Inntil 60% med våre rabattkort.

Knoph foto

Tlf. (077) 62 217 - 66 158

Utstyr og redskaper for jordbruk - skogbruk - hage

EIK	LANDBRUK
	SENTER
Fyrgt. 3	7700 STEINKJER
	Tel. 077 64 799

<p>Flexi</p>	
	<p>Du får en fantastisk myk damemokasin når du velger Flexi. Ekte skinn og flott kvalitet</p>
<p>SKOMAGASINET I STEINKJER</p>	

Kontakt med Estland

Stein Harald Lorentzen

En delegasjon fra Estland besøkte Steinkjer i 1988. Her fikk de tilfeldigvis oppleve elever fra vår musikkskole opptre. Det medførte at vi i 1989 fikk invitasjon til Estland for å delta under en internasjonal folklorefestival for barn.

Fra vår side måtte vi der og da takke nei, - men vi inviterte dem hit. Og høsten 1989 kom 20 estlendere til oss; 16 elever og 4 voksne.

Det ble en stor opplevelse. To og to ble innkvartert hos musikkskolefamilier den uka oppholdet varte. Vi lærte å kjenne vennlige mennesker med sterk nasjonalfølelse, stor kulturell selvbevissthet og en sympatisk medmenneskelighet.

Den uka de gjestet oss gjennomførte de en rekke skolekonserter, opptredener i rådhuset, i varehus, på moteshow og på pensjonisttreff. Sammen med elever fra musikkskolen hadde vi en stor konsert i Dampsaga. Det ble også tid til utflukter i Steinkjer omegn samt privat samvær med musikkskolefamilier. Det ble knyttet nære vennskap, og det er med stolthet vi kan si at musikkskolen på denne måten har vært med på å etablere vennskapelige forbindelser over landegrensene.

Men nå er vi invitert dit, og vi planlegger å dra i slutten av mai; 16 elever og 4 lærere. Vi skal besøke hovedstaden Tallin og byen Viljani som er tenkt å bli Steinkjers vennskapsby. Det er en festival vi er invitert til, og vi vet vi skal treffe ungdom fra flere land, bl.a. Irland og Karelien. Om vi gleder oss? - Naturligvis.

Folkedans

Den estninske gruppen som Musikkskolen hadde på besøk i 1989, drev med folkemusikk og folkedans . Når vi nå er invitert på gjensitt, har vi bestemt oss for å satse på lokale slåtter, men vi vil også prøve å kunne presentere noen norske folkedanser. Derfor har vi lagt inn trening på folkedans på øvingene etter jul, og orkestermedlemmene har nå øvd inn en hel del danser som kan framføres når anledningen passer. Øvingene har vært ledet av Torhild Vikan og Toril Fosby.

Steinkjer kommunale musikkskoles orkester!

Fiolin

Ellen Utgård
Lillian Hatling
Jorid Vorum
Runa Buran Nærdal
Magnhild Vikan
Halvor Kjerkreit
Arngrim Utskarpen
Monica Vågan
Erling Skaufel
Nina Mortensen
Svein Kjetil Haugseth

Cello

Randi Vorum

Fløyte

Ingunn Vikan
Birgitte Olsen
Sara L`Orange
Marie Vorum

Piano

Marie Vorum
Ingunn Vikan
Arngrim Utskarpen

Ledere

Toril Fosby
Eli Kristin Gregersen
Per Asbjørn Hegdahl
Stein-Harald Lorentzen

Repertoarliste for musikkskolens orkester

Klassisk

1.	Georg Friedrich Handel	La Rejouissance
fra Water Music
2.	W. A. Mozart
Arr.: Samuel Appelbaum	Serenade for
Strings
3.	Peter Tchaikovsky	Chanson Triste
4.	Felix Mendelssohn	Faith
5.	Ole Bull
Arr.: Johan Halvorsen	La Melancolie

Slåtter

6.	xxx	Gammel reinlender
7.	O. Langli	Signevalsen
8.	Hilmar Holm	Polsdans
9.	Johan Fornes	I dueslaget
10.	Johan Fornes	Reinlender
11.	Johan Fornes	Polka
12.	xxx	Vals
13.	Johan Nonstad	Vals

Moderne

14.	Duke Ellington	Solitude
15.	George Shearing	Lullaby of Birdland

Elevene har i tillegg til dette øvd inn musikk
soloinstrumenter med klaver, og for mindre grupper.

MALING
GULVBELEGG
TEPPER
TAPETER

RAMBERG *fargesenter*

TELEFON 61 853 - 61 166

7700 Steinkjer,

DOMUS-VAREHUS
PRIX minipris
BYGG OG BO minipris
NÆRBUTIKKER

S-LAGET STEINKJER

Startkonto for alle fra 0-18 år med 9,5% rente fra første krone

Gladmelding til barn og ungdom med konto i SparebankenMidt-Norge:

Alle mellom 0 og 18 år som har konto hos oss, har fra 1. mars fått vår nye Startkonto med 9,5% rente. Dette er mulighetenes konto. Kloke foreldre kan f.eks. benytte den til barnetrygd. Kontoen har heller ingen begresninger i antall uttak.

Mange ønsker å gi de unge en skikkelig økonomisk start. Dåp, konfirmasjon og bursdag er kjærkomne anledninger.

Startkonto - en god start på et godt bankforhold.

SPAREBANKEN
MIDT-NORGE

Musikkskolen
flyr til
Estland med

SAS
BENNETT
REISEBUREAU

SAS

BENNETT
REIDAR KLEVEN A.S
* 077/63 500
STEINKJER